

A large red square with a white border, centered on a white background. Inside the square, the text "Presset ungdom" is written in white.

Presset ungdom

Dagsorden

1. Intro til forløbet
 - Fælles mål
1. Aktivitet - ordskyen
1. Første novelle
1. Afslutning

Intro til forløb - “Ungdom”

Fælles mål

Undersøgelse

- Eleven kan gennemføre en målrettet analyse af en tekst.
- Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier.

Fortolkning

- Eleven kan diskutere bud på et eller flere samlede udsagn på baggrund af undersøgelsen.
- Eleven har viden om metoder til sammenstilling af undersøgelsens elementer.

Perspektivering

- Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger.
- Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger.

Ordskyen

»Slap dog af,« sagde jeg, og
mors hvide knoer sagde alt.

»Like brothers.«

Første novelle – “under pres(sure)”

- Hvad tænker du, at novellen handler om ud fra titlen (tal med sidemakker)

Aktivitet: Læs og mærk

Skriv hvad dit første indtryk af teksten er:

- Hvilke stemninger fornemmer du?
- Hvilke følelser mærker du?
- Hvilke indre billeder får du?

Aktivitet: Læs og følg spor

Markér spor i teksten:

- Markér de steder som fortæller noget om James
- Markér de steder, som fortæller noget om, hvordan Max har det
- Markér de steder, hvor forfatteren bruger billedsprog

Opsamling på spor

Flere aktiviteter

Aktivitet: situation og betydning

- Max kommer ud for en situation

Beskriv på et par linjer, hvad situationen i novellen er.

Skriv stikord til spørgsmålene her:

- Synes du, at Max' handlinger er uovervejede?
- Synes du, at Max' handlinger er selviske?
 - (egoistiske)
- Hvad er Max' dilemma?
- Hvorfor siger Max ikke fra?
- Hvordan er novellens situation et betydningsfuldt øjeblik?

AKTIVITETER

Aktivitet – Tanker om teksten

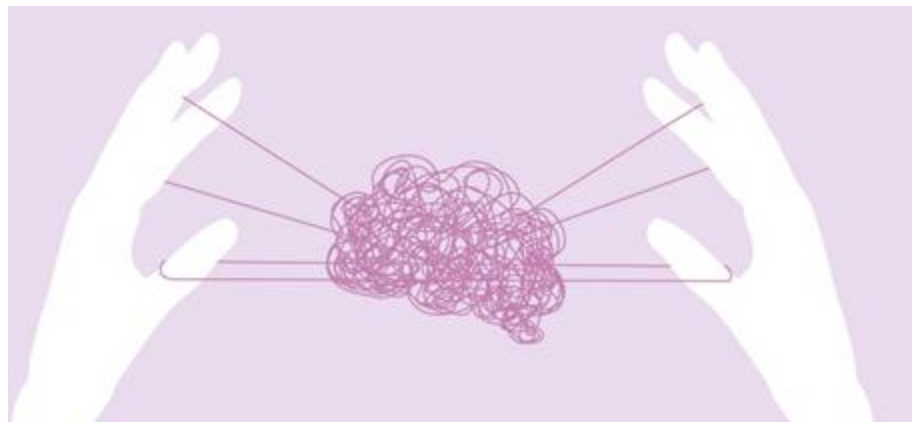
Novellen Under pres(sure) viser, hvordan Max presses ud i en situation, som gør, at han mister kontrollen. Den giver os et indblik i, hvordan det føles for Max at være under pres, og hvad det gør ved ham.

Hvad vil forfatteren os?

I jeres gruppe skal I skrive, hvad I mener, forfatterens budskab med novellen er.

- Hvorfor vælger forfatteren at slutte novellen med sætningen: “Ja, hviskede mor. Syge mennesker”?
- Hvad siger novellen om at være ung nu til dags?
- Hvad siger novellen om det at være menneske generelt?
- Kan I genkende noget i novellen fra dit eget liv, fx situationen eller følelser, som enten Max eller James har mindet dig om.

FORMULER kort og præcist hvad novellen siger om “unge under pres” – formuleringen skal bruges til jeres fremlæggelse.

Sidste aktivitet for i dag

Aktivitet: fortæl om teksten

Lav en bookstagram

Du vælger selv, hvilket værktøj du vil lave bookstagrammen i, men den skal kunne printes ud i A3-format, når du er færdig.

Det kan også være, at I vælger at samle bookstagrammen elektronisk med adgang for hele klassen.

Hvad skal bookstagrammen indeholde:

- Du skal vise centrale elementer fra novellen
- Du skal give modtageren (os andre) indblik i novellens univers og stemning
- Du skal bruge både tekst og billeder på den bookstagram
- En præsentation af novellens personer
- En præsentation af novellens situation
- En præsentation af novellens bedste dialog
- En præsentation af novellens bedste billedsprog
- En præsentation af novellens budskab

Dagsorden

- Arbejde med bookstagram
- Præsentation af bookstagram
- Løvens hule
- Aktivitet: Tal om novellens tema
- Opstart på anden novelle

Bookstagram

Aktivitet: fortæl om teksten

Lav en bookstagram

I vælger selv, hvilket værktøj I vil lave bookstagrammen i, men den skal kunne printes ud i A3-format, når I er færdig.
Det kan også være, at I vælger at samle bookstagrammen elektronisk med adgang for hele klassen.

Hvad skal bookstagrammen indeholde:

- Handlingen i novellen
 - Hvor foregår det? Hvem er med? Hvad sker der?
- Personer/dyr i novellen
 - Husk navne, så man ved hvem der er hvem
 - Gør dem så detaljeret som muligt
 - Print billeder ud eller find på nettet
- Stemning
 - Eks: alvorlig, uhyggelig, glad
- Tema
 - Eks: kærlighed, venskab, jalousi
- Vigtige informationer
 - Vælg det fra novellen, som I synes er det vigtigste for at modtagerne (os), ved hvad novellen handler om.

Fremlæggelser af bookstagram

Løvens hule

I skal i grupperne forberede en pitch på 20 sekunder, som handler om, hvorfor jeres klassekammerat skal læse denne novelle.

Pitch = en kort salgstale.

NU ER DET TID TIL LØVENS
HULE

Dagsorden

- Opstart på anden novelle
- Aktivitet: Situation og betydning/flashbacks
- Aktivitet: Tanker om teksten
- Evt. opstart af booktrailer

Nu er det tid til en ny novelle

“»10 år er snart gået”

*“Du har alt foran dig. Gymnasiet, så u
en ph.d.”*

Opstart på ny novelle “Nye udfordringer”

- Hvad tænker du, at novellen handler om ud fra titlen - **snak med sidemakker**

Aktivitet: Læs og følg spor

I grupper af 4 skal I markere spor i teksten:

Nr. 1: Læser teksten

Nr. 2: Læser teksten med nr. 1.

Nr. 3: Markerer de steder, som fortæller noget om Anne

Nr. 4: Markerer de steder, som fortæller noget om morens positive træk og negative træk

HJÆLP HINANDEN UNDERVEJS

Ordforklaringer:

Positive træk:

- Hvad man gør, som er gode ting

Negative træk:

- Hvad man gør, som er dårlige ting

Aktivitet: situation og betydningsflashbacks

I novellen 'Nye udfordringer' står Anne i slutningen af 9. klasse og skal træffe en beslutning om, hvad hun skal efter folkeskolen. Anne presses af forældrenes forventninger, og den situation, læseren møder hende i, bliver afgørende for hendes videre liv. Nu skal I undersøge situationen og dens betydning nærmere.

Skriv stikord til spørgsmålene her:

- Hvorfor vælger Anne, som hun gør?
- Synes du, at Annes valg virker uovervejet?
- Hvad synes du om Annes valg?
- Hvilken betydning har novellens to flashbacks for Annes valg?

I grupper skal I

Barndommen som en maggiterning

Aktivitet 1: Barndommen som en maggiterning

Lav en planche i grupper

- Skriv et kort resumé af det **første** flashback
- Forklar forbindelsen: Anne+ mor+ andemor 🐔.
- Skriv i stikord, hvordan du vil karakterisere Annes mor i flashbacket (Hvordan er moren?)
- Hvad synes I om farens reaktion på deres eftermiddag med andemor 🐔.
- Skriv i stikord, hvilken betydning morens job i udlandet får for Annes barndom.
- Hvorfor får den situation, vi møder Anne i, hende til at tænke på netop oplevelsen med anden 🐔?
- Skriv i én sætning, hvad barndom er for Anne.

Opsamling

Facts

Hvad er komposition?

- Det betyder opbygning
- Man taler ofte om indre og ydre komposition
 - Ydre det vi VED
 - Indre det vi skal tænke os til

Hvad er en maggiterning?

Maggiterninger hører hjemme i et køkken. En maggiterning er en lille, blød terning på et par centimeter. Den er et koncentrat af flere liter suppe, og den bruges her som et billede på det vigtige, der er tilbage, når alt overflødigt er kogt fra.

Eksempel på planche opdeling

1. flashback

Det første flashback
handler om...

og

2. flashback

Det andet flashback handler
om...

Dagsorden

- Flashback 2
 - Præsentation af begge flashbacks
- Aktivitet: Tanker om teksten
- Booktrailer

Flashback

Folkeskolen er piece of cake:

Novellens andet flashback er en oplevelse Anne havde for bare 110 minutter siden, da hun sidder i den situation, læseren møder hende i.

- Skriv et kort resumé af **andet** flashback
- Forklar forbindelsen mellem de lugte, Anne mærker, og den usikkerhed, Anne pludselig føler
- Skriv i stikord, hvordan læreren reagerer ved mødet med Annes mor.
- Hvorfor fornemmer Anne en lille sarkasme hos læreren?
- Hvad synes I om, at der venter Anne en gave for alle 12-tallerne?
- Hvorfor får den situation, vi møder Anne i, hende til at tænke på netop oplevelsen fra tidligere på dagen?

Ordforklaringer

- Sarkasme = hånlig eller spydig bemærkning

Præsentation af flashback 1 og 2

Aktivitet: Tanker om teksten

Hvad vil forfatteren os?

I denne aktivitet skal I nærme jer en fortolkning af teksten. I skal bruge jeres undersøgelser af teksten til at give et bud på, hvad forfatteren vil sige med teksten.

Skriv hvad I mener, forfatterens budskab med novellen er.

- Hvorfor vælger forfatteren at slutte novellen med sætningen:
"Det betyder hår for altid, det ved man, når man får 12 i fransk"?
- Hvilken tone er der i sætningen? Er det sarkastisk? Hård? Hånende? Eller noget helt andet?
- Hvad siger novellen om det at være ungt menneske i dag?
- Hvad siger novellen om det at være menneske - til alle tider?
- Kan novellen lære dig noget om dig selv og dit liv?

Forfatter: Mette Vedsø

Booktrailer

Fremgangsmåde

I skal planlægge, hvilket indhold der skal være i booktrailerne.

Booktrailereren skal indeholde:

1+2

- Fotos af teksten og billeder som understøtter formidlingen.
- Arbejde med at skabe spænding (musik, lydeffekter, oplæsning)
- Novellesamlingen skal vises i slutningen, så seerne ved, hvilken novelle de skal kigge efter
 - 12 minutter i dommedag - Mette Vedsø

3

- Nævne fakta (forfatter, årstal, genre og målgruppe)

4

- Det bedste citat
- En præsentation af sætningen om, hvad barndom er ifølge Anne.

OBS:

- Man kan lave den i Imovie (Mac), Wevideo (skoletube) eller CapCut)

Eksempler på booktrailer

https://www.google.com/search?q=eksempel+p%C3%A5+booktrailer&oq=eksempel+p%C3%A5+booktrailer&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIJCAEQIRgKGKAB0gEINjQ1MmowajeoAgCwAgA&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:486a37f5,vid:XVi95YqN4BM,st:0

<https://www.youtube.com/watch?v=4giggSstYIQ>

Dagsorden

- Booktrailer skal færdiggøres
 - Feedback på jeres anmeldelser
 - Fremvisning
- Aktivitet: brevkassen

Booktrailer

Fremgangsmåde

I skal planlægge, hvilket indhold der skal være i booktrailerne.

Booktrailer skal indeholde:

- **Fotos** af teksten og billeder som understøtter formidlingen.
- Nævne **fakta** (forfatter, årstal, genre og målgruppe)
- Arbejde med at skabe **spænding** (musik, lydeffekter, oplæsning)
- Det bedste **citat**
- En **præsentation** af sætningen om, hvad barndom er ifølge Anne.
- Novellesamlingen skal vises i slutningen, så seerne ved, hvilken novelle de skal kigge efter
 - 12 minutter i dommedag - Mette Vedsø
- Den **skal** være mellem 1-2 minutter
- **ALLE** skal være med til at lave booktrailer (voiceover)
- Vi skal godkende jeres arbejde, **INDEN** I filmer

OBS:

- Man kan lave den i Imovie (Mac), Wevideo (Skoletube)

Fremvisning af booktrailers

Hvad er en brevkasse?

- En brevkasse svarer på de problemstillinger, som læseren eller lytteren har.
 - Brevkassen forsøger at komme med gode råd og vejledning
 - Man kan være anonym
- Brevkasser er for alle, der har et spørgsmål, et dilemma eller en bekymring, som de gerne vil have hjælp til at forstå eller løse.

Sara & Monopolet

Dilemma 2

Skal jeg tage affære?

Kære brevkasse

Der er sket noget forfærdeligt! Jeg er en pige på 15 år, som går i 9. klasse og bor med min far og mor. Men jeg er nervøs for, at jeg snart ikke gør det længere. Eller i hvert fald at vi ikke skal bo sammen alle tre mere. For den anden dag opdagede jeg noget. Jeg sad i stuen sammen med min mor, men på et tidspunkt gik hun ud for at lave aftensmad. Hendes mobil blev ved med at bippe og lyse op, så jeg blev lidt nysgerrig. Jeg ved godt, at det er vildt forkert, men jeg kunne ikke lade være med at kigge på hendes skærm. Der var en masse beskeder fra en mand, jeg ikke kender, og de var fyldt med hjerter, og der stod også: "Jeg savner dig, og jeg glæder mig til at se dig i morgen aften, søde." Jeg gik helt i panik! Jeg skyndte mig at lægge mobilen på bordet og lade som ingenting. Da min mor kom tilbage og tog sin mobil, kunne hun ikke lade være med at smile. Er min mor begyndt at se en anden? Har hun en affære? Jeg turde ikke sige noget, og jeg ved slet ikke, hvad jeg skal gøre nu. Jeg tror ikke, min far ved noget om det, og jeg kan ikke finde ud af, om jeg skal sige det til ham, eller om jeg skal sige noget til min mor. Eller skal jeg stadig bare lade som ingenting? Min veninde synes, jeg skal ringe til ham manden, der skriver til min mor og sige, at han skal stoppe. Men det tør jeg heller ikke rigtig. Jeg er så fu***** sur på min mor lige nu! Hele min familie er måske ved at gå i stykker på grund af hende! PLEASE HELP ME!

Hilsen fortvivlede Fie

Dagsorden

- Brevkasse
 - Aktivitet: skriv og svar på et dilemma
- Dokumentar: "Presset ungdom"
 - Aktivitet: 3 gode råd

Dilemma 2

Skal jeg tage affære?

Kære brevkasse

Der er sket noget forfærdeligt! Jeg er en pige på 15 år, som går i 9. klasse og bor med min far og mor. Men jeg er nervøs for, at jeg snart ikke gør det længere. Eller i hvert fald at vi ikke skal bo sammen alle tre mere. For den anden dag opdagede jeg noget. Jeg sad i stuen sammen med min mor, men på et tidspunkt gik hun ud for at lave aftensmad. Hendes mobil blev ved med at bippe og lyse op, så jeg blev lidt nysgerrig. Jeg ved godt, at det er vildt forkert, men jeg kunne ikke lade være med at kigge på hendes skærm. Der var en masse beskeder fra en mand, jeg ikke kender, og de var fyldt med hjerter, og der stod også: "Jeg savner dig, og jeg glæder mig til at se dig i morgen aften, søde." Jeg gik helt i panik! Jeg skyndte mig at lægge mobilen på bordet og lade som ingenting. Da min mor kom tilbage og tog sin mobil, kunne hun ikke lade være med at smile. Er min mor begyndt at se en anden? Har hun en affære? Jeg turde ikke sige noget, og jeg ved slet ikke, hvad jeg skal gøre nu. Jeg tror ikke, min far ved noget om det, og jeg kan ikke finde ud af, om jeg skal sige det til ham, eller om jeg skal sige noget til min mor. Eller skal jeg stadig bare lade som ingenting? Min veninde synes, jeg skal ringe til ham manden, der skriver til min mor og sige, at han skal stoppe. Men det tør jeg heller ikke rigtig. Jeg er så fu***** sur på min mor lige nu! Hele min familie er måske ved at gå i stykker på grund af hende! PLEASE HELP ME!

Hilsen fortvivlede Fie

“Fortvivlede Fie”

I skal i grupper (2 personer):

- Forsøge at svare på dilemmaet
 - Sørge for at komme med de bedste råd til Fie
- Man kan starte svaret ud med at skrive noget lignende “kære fortvivlede Fie”

Hvordan svarer man i en brevkasse?

- Man er venlig og støttende
- Respektfuld tone
- Man er opmuntrende

Eksempler:

"Jeg kan godt forstå, at du føler dig usikker lige nu – det er helt normalt at blive i tvivl, når man står i en situation som din.

"Selvom det kan virke svært lige nu, er det vigtigt at huske, at små skridt kan gøre en stor forskel. Du er allerede på vej mod en positiv forandring ved at reflektere over situationen."

Kære Fie

Jeg kan godt forstå, at du er blevet sur på din mor over, hvad du så på hendes telefon, og det er helt naturligt, at du reagerer, som du gør! Men det er for tidligt at gå rundt og tænke alle mulige frygtelige scenarier igennem. Det vigtigste er, at du ikke lader som ingenting. Det virker nemlig ikke til, at du bare lige kan glemme det, du har set. Du skal snakke med nogen om det, fordi det både har gjort dig vred og ked af det. Du har læst din mors beske-der, men du kender ikke tilstrækkeligt til konteksten, og derfor skal du hverken fortælle det til din far eller ringe til manden. Det ville nok bare gøre det hele meget værre! Det første, du skal gøre, er at tale med din mor, så du kan høre historien fra hendes side – og husk, at du må stole på, hvad hun siger.

Hvis du synes, det er alt for ubehageligt eller pinligt at sidde ansigt til ansigt med din mor, og du har brug for at overveje, hvad du skal sige, så kan du starte med at skrive hende et lille brev, og så kan I snakke sammen bagefter. Måske er der en logisk forklaring på det hele!

Mange hilsner brevkassen

Brevkassen

I skal forestille jer, at i er en af novellens (nye udfordringer) personer, som står over for udfordringer og dilemmaer

- *Kære brevkasse.... Hvad skal jeg gøre?*

Opgave:

- Jeres opgave er, at I skal forestille jer at være **Anne** fra novellen. I skal udarbejde et dilemma, som Anne står overfor, på baggrund af det I får at vide om hende i novellen.
- I skal til dette dilemma, skrive et brev, hvor problemstillingen, som Anne er i, er formuleret som et dilemma, som Anne søger en løsning på

Eksempel på brevkasse:

<https://www.folkeskolen.dk/files/2022/04/06/Uv-materiale%20-%20Dilemmaer%20om%20ofre.pdf>

Dokumentar: Presset ungdom

- Vi ser første afsnit af dokumentaren "Presset ungdom"
- Undervejs skal I tænke over, hvad sammenhængen mellem de to noveller og dokumentaren mon kan være?
 - Husk, der er ingen rigtige eller forkerte svar

1. Yasmina bag masken

Yasmina bryder grædende sammen på gymnasiets toilet og vil bare kaste sig ud ad vinduet. Men udadtil skjuler hun det.

Dokumentar: Presset ungdom

Snak med sidemakker:

- Hvad sammenhængen mellem de to noveller og dokumentaren
- Hvilket syn har dokumentaren omkring ungdommen? Er I enige, eller uenige? hvorfor, hvorfor ikke?
- Hvad er JERES syn på ungdommen?
- Hvad tænker I om, at det kun er piger, der står frem?

1. Yasmina bag masken

Yasmina bryder grædende sammen på gymnasiets toilet og vil bare kaste sig ud ad vinduet. Men udadtil skjuler hun det.

Aktivitet: Åben dialog

1. Føler du dig presset af samfundets forventninger?
2. Har du nogensinde følt dig presset af dine venner?
3. Har du nogensinde følt dig presset med skole?
4. Føler du, at der bliver sat for høje krav til dig i skolen?
5. Føler du, at der er en perfektionskultur i samfundet?

Venstre side: NEJ
JA

Højre side:

Aktivitet: 3 gode råd

To og to:

- I skal udarbejde **3 råd**, som I vil videregive til andre unge.
 - Det skal være råd man kan bruge, hvis man som ung føler sig presset.
- Opsamling i plenum

Opsamling på fælles mål

Fælles mål

Undersøgelse

- Eleven kan gennemføre en målrettet analyse af en tekst.
- Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier.

Fortolkning

- Eleven kan diskutere bud på et eller flere samlede udsagn på baggrund af undersøgelsen.
- Eleven har viden om metoder til sammenstilling af undersøgelsens elementer.

Perspektivering

- Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger.
- Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger.

